

Усім тим, хто віддає перевагу навіженим пригодам перед глевким комфортом та домашнім спокоєм, для кого шерхіт вітру, що б'є в лице над неходженим шляхом, заміняє найсолодшу музику, а сама дорога і є життям...

МАКС КІДРУК

НАВІЖЕНІ

В ЛЕВУ

ВИДАВНИЦТВО

КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ

Харків

2011

ББК 84.4УКР
К38

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Художник *Анна Носач*

Дизайнер обкладинки *Надія Величко*

В оформленні обкладинки використано ілюстрацію
Анни Носач

Кідрук М.

К38 Навіжені в Перу: оповідання / Макс Кідрук ; передм. С. При-
тули ; худож. А. Носач. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», 2011. — 304 с. : іл.

ISBN 978-966-14-1509-5 (pdf)

Бережіться, перуанські слони та всіляка звірино! Невтомні шукачі пригод
Макс і Тьомик уже сіли в літак! Хлопці так відсвяткують Новий рік на березі Ті-
тікаки, що з національних героїв Перу враз перетворяться на персон non grata.
А що на них чекає в Києві!.. Зрештою, довго розповідати. Прочитаєте самі.

ББК 84.4УКР

- © Максим Кідрук, 2011
- © Depositphotos/Tomaz Kunst,
обкладинка, 2011
- © Книжковий Клуб «Клуб Сі-
мейного Дозвілля, видання
українською мовою, 2011
- © Книжковий Клуб «Клуб Сі-
мейного Дозвілля», художнє
оформлення, 2011

ISBN 978-966-14-1509-5 (pdf)

Перша робота Макса Кідрука, яка потрапила до рук завдяки конкурсу «Краща українська книга — 2010», залишила по собі неоднозначні враження. Насамперед тому, що мало хто в сучасній українській літературі видає на-гора тексти, позбавлені надмірного пафосу, не обтяжені зайвою філософією та «приперчені» недратівливим сленгом.

Коли я читав «Мексиканські хроніки», я купався в текстах людини, яка зіплена з того ж тіста, що й я сам. Мені взагалі імпонують люди, котрі вміють описати власні враження не в контексті суспільноприйнятих «можна», а в межах «отак хочу».

Так, нехай у цьому є такий ненависний нам суржик. Так, нехай поміж рядків ми вловлюємо не озвучені автором маюки ☺. Але... панове, давайте будемо чесні самі із собою: в описаних автором ситуаціях ми з Вами вряд чи користалися б лексиконом матері Терези.

Щодо твору, який Читач тримає в руках, то тут знову ж таки не обійшлося без неоднозначності.

Насамперед, читаючи «Навіжених», я зачасти ловив себе на думці, що не розрізняю, де тут правда, а де вигадка. Навіть усвідомлюючи, що автор у викладці своїх есе подався радше в художню літературу, ніж у нотатки подорожуючого, мені все одно було цікаво. Зрештою заслуговує на окрему подяку хист автора дати потенційним туристам у нижчезгадані країни поради, як уникнути зайвих проблем чи непорозумінь у стосунках з «аборигенами».

Маю надію, що Максим Кідрук зможе знайти ту грань, на якій йому буде комфортно балансувати між поняттями

«нотаток» і «художньої літератури». Знаю напевно, що і в першій, і в другій іпостасі в нього буде вдячний читач.

Достеменно переконаний, що письменників у тій царині, в якій проявляє себе Максим, нам дуже не вистачає. Тож досі не зайнята ніша має шанс отримати чудового «важковаговика». Головне завдання, зважаючи на темпи появи текстів за авторством Кідрука, — щоб кількість не нашкодила якості. А загалом уже зараз, коли «Навіжені» мною прочитані, «перетравлені» й розглядаються крізь призму написання анотації, я відчуваю млосьне почуття білої заздрості. Молодий, не прикрий парубок, не обтяжений сім'єю й дітьми (що доволі розв'язує руки), має можливість подорожувати світом, описувати це все — собі й читачам у задоволення... Чого ще бажати?

Так тримати, Максе! Єдине прохання — не пхай голову в «гарячі точки», хороші козаки нам ще потрібні!

З повагою, Сергій Притула

ХРОНОЛОГІЯ

НИЖЧЕОПИСАНИХ ПОДІЙ

Увертюра	9
Мої п'ять мільйонів доларів	31
Собачий бізнес.....	38
Лоходонта перуанська. Лірична історія про викрадення слона із надр перуанської столиці.....	76
Антитерористична операція, або Як ми з Тьомиком стали національними героями Перу.....	119
Деліріон. Місто, якого не було	140
Як грохнули Скаженого Білла	172
Чому ми не купили фабрику по заготівлі хом'яків.....	188
Новий рік на берегах Тітікаки.....	211
Як ми здолали депортацію, тяжке похмілля і страшного Мурзіка.....	238
Про гуано і доблесних українських митників	272
Дорога знову кличе нас.....	293

ТРЕК-ЛИСТ, РЕКОМЕНДОВАНИЙ ДЛЯ ПРОСЛУХОВУВАННЯ ПРИ ПРОЧИТАННІ

1. Rise Against «Give It All».
2. Hinder «Loaded and Alone».
3. Theory of a Deadman «All or Nothing».
4. Rise Against «Re-education (Through Labor)».
5. Egypt Central «Over and Under».
6. Daughtry «One Last Chance».
7. Bon Jovi «It's My Life».
8. Bad Religion «I Love My Computer».
9. Rise Against «Drones».
10. Linking Park «Bleed It Out».
11. Zebrahead «Falling Apart».
12. Hinder «Heaven Sent».
13. Daughtry «Long Way».
14. Disturbed «Criminal».
15. Dead by Sunrise «Too Late».
16. Shinedown «Lost In the Crowd».
17. Default «It Only Hurts».
18. Daughtry «On the Inside».
19. Bon Jovi «Have A Nice Day».
20. Breaking Benjamin «Breath».
21. Egypt Central «Taking You Down».
22. Bon Jovi «Work for the Working Man».
23. Disturbed «Stricken».
24. The Offspring «Million Miles Away».
25. Zebrahead «Rated 'U' For Ugly».

УВЕРТЮРА

1

Попри всю його інертність та пасивність, я вірю, що мій друг-язяк Тьомик у глибині душі такий самий авантюрист, як і я...

Після того, як Тьомик дав драла з Києва акурат у переддень свого весілля (безсовісно, по-пороссячому полишивши мене розгрібати усе те амурне паскудство, що сам заколов), я урочисто й палко поклявся щонайменше півроку до України не потикатися. Заледве врятувавшись від родичів Альони, колишньої Артемової нареченої, я був твердо переконаний у тому, що скажені Альонині кривняки навряд чи вельми зрадіють, ненароком перестрівши мене чи мого друга-язяку де-небудь посеред столиці нашої славної вітчизни. Більше того, дещо згодом надійшла інформація від надійних людей про те, що батько Альони привселюдно присягнув на Біблії, що подарує новенький «Мерседес» С-класу будь-кому, хто принесе йому в кошику наші з напарником голови. (Я спершу навіть трохи образився. Чому *наші*? Ну чому

зразу *наші*?! Я ж там, бляха, узагалі не при ділах!) Тож одного дня, коли на Тьомика накотила чергова хвиля туги за Батьківщиною, я суворо наказав друзяці:

— Чувак, без вибриків — нам краще не ворухитися і лягти на дно.

— Добре, цувак, — шепелявлячи, відповів мій товариш, оскільки зубні протези, що стояли на місці його передніх зубів, Тьомик нещодавно вкопирсав, мотивувавши свої дії тим, що вони йому муляють. (Нагадаю, що зуби йому вивалив мексиканський боксер-важковаговик під час канкунської «фотосесії»¹, а протези — не без проблем, звісно, — вже в Україні втулили.) Нових зубів Артему поки що не поставили.

Відтак цілі три місяці ми з напарником скніли в Стокгольмі. Незабаром таке життя, скажу вам чесно і без вихилясів, капітально мені набридло. Після цілого року навіжених пригод по інший бік Атлантики планомірне байдикуння в найдосконалішому і найнуднішому місті світу видавалось мені витонченими інквізиторськими тортурами.

...Одного прісного й тягучого, мов жувальна гумка, дня наприкінці недовгого шведського літа ми з Тьомиком сиділи на лаві коло сонної затоки в самісінькому центрі Стокгольма, дивилися на білих, мов сніг, чайок, на велетенські круїзні лайнери, що відправлялись у кількаденне плавання Балтикою, і на поодиноких рибалок, які куняли на мостах, схилившись над тонкими списами своїх вудок, розморені м'якими променями призахідного сонця. Здебільшого ми мовчали.

Аж раптом мій напарник повернувся до мене і, загадково усміхаючись, промовив:

— Максе, ти все ще винен мені десять тисяч доларів.

Я мав би тут сказонути щось на кшталт: «Пам'ятаю, друже, я обов'язково віддам, все до копійки, от тільки крутну яку-небудь аферу чи махінацію». Звісно, я також міг би ляпнути: «Чувак, кури бамбук, я тобі нічого віддавати не збира-

¹ Див. «Навіжені в Мексиці».

юся». Але я нічого такого не сказав, адже знав, чого насправді хоче мій напарник. Кажу ж, що іноді читаю його думки.

— Перу, — натомість мовив я.

А тут Тьомик, знаєте, мав би відповісти: «Ти, блін, про що? Яке Перу? Ти мені тут бульки носом не пускай, чувак! Я тобі ясно кажу — повертай мої бабки!» Однак мій товариш нічого подібного не сказав.

— Поїхали, — затремтівши від радості, мовив Артем.

І ми поїхали.

2

Чому саме Перу?

Річ у тім, що кілька місяців тому до мого троюрідного брата, що живе в Пуканичах, затурканому присілку на Волині, прилітав з-за океану старенький дідуньо. Дідок уже більш ніж півстоліття живе у Перу, і звать його Григорій Самолук, хоча у паспорті писалось по-тамтешньому — по-перуанському цебто — Грегор. Виявилось, що старий майже всю Другу світову відсидів у німецькому полоні, шиючи для доблесних солдатів Вермахту пухнасті вовняні шкарпетки. Незважаючи на те, що Григорій (чи то пак Грегор) старався і в міру своїх можливостей шкодив ворогам радянської держави, роблячи дірку в кожній другій шкарпетці, аби вона чимскоріше розповзлася, радянська влада потуг молодого волинського селянина не оцінила, безпардонно проігнорувавши такий вагомий внесок у перемогу над фашизмом. Навіть гірше — Григорія, як і багатьох йому подібних, записали до когорти «ворогів народу».

Після закінчення війни і звільнення з концтабору пан Самолук зібрався до України, втім, за день до від'їзду товариш по концтабору попередив Григорія, що після повернення на Батьківщину його негайно депортують до Сибіру. Григорій, не довго думаючи, поміняв азимут і чкурнув на південь — до Італії. Пропрацювавши три роки в Неаполі у «Червоному хресті», молодий українець емігрував до Перу, де завдяки

титанічній працелюбності та навичкам роботи із землею за кілька років нажив собі чималі статки.

Так ось, на старості дідуньо Грегор прилетів на Україну, аби востаннє перед смертю зиркнути підсліпуватим оком на батьківську землю (забув сказати: око у старого було лише одне — ліве; праве вибив десь у тому своєму Перу). За п'ять днів, досхочу надихавшись рідним повітрям, перуанський дідок пошурував назад у свою заграницю, залишивши онукові в подарунок п'ятнадцять тисяч доларів готівкою та цілу торбу дивних історій про те, як він, старий чорт, ловко розбагатів у себе в Перу...

Перуанські гроші два з половиною місяці пропивали всім селом.

Старожили (ті, хто переживе цю напасть) згодом розповідатимуть, що такої гульні в Пуканичах не було з часів першого польоту Гагаріна. Таке в селі робилося, що страшно згадувати. Кілька місцевих стариганів перепилися так, що ледь не пустили полем поїзд «Ковель — Сімферополь» (при цьому примовляючи: «Хе-хе! Як у старі добрі часи в 43-му, хе-хе...»).

Певна річ, з району прислали цілий «бобик» з міліціантами — ну, щоб розібратись, що то за безчинство таке коїться у Пуканичах. Правда, то було вельми нерозумне рішення з боку районної влади, позаяк міліціанти вернулись у райцентр лиш через два дні — з натовченими пиками, без табельної зброї, без кашкетів і з важелем коробки передач від «бобика» — і сказали, що не повернуться назад у село нізащо, навіть під прикриттям бронетранспортерів.

Після такого відчайдушного запою Пуканичі можна було стирати з карти України — півсела недорахувалися.

Врешті-решт гроші у мого братухи скінчилися — «празник» відгримів, і всі, хто зміг пережити оте нелюдське випробування, поволі повертались до звичного, рутинного життя.

Після того, як вміст останньої пляшки горілки розійшовся по животах тих, хто ще мав здоров'я кубрячити, від спад-

щини одноокого Грегора лишилися тільки історії про його незліченні багатства, про мільйони заморських грошей з такою чудною назвою — нуебо соли¹, зароблені дідуганом на благодатній перуанській землі. З часом розповіді про те, що Самолюкові спадки нараблялись тяжкою працею, забулися, розчинившись у коловороті побрехеньок, якими обросла сумнозвісна історія про візит українського перуанця на прабатьківщину. Ніхто вже не згадував, що Грегор був умілим господарником. Натомість селяни тільки й балакали про те, що гроші в Перу прямо на землі валяються.

Мій троюрідний брат, поки я був у Києві, двічі приїжджав до мене в гості. Бідолаха взагалі ні про що, окрім свого заморського родича, говорити не міг. Як почне розказувати про перуанські багатства, то вже його не спинити. Зрештою, виговорившись, хлоп засідав в кутку біля вікна, кисло зітхав і буботав:

— Ех, Максе, от зароблю скікись-то грошей, а тоді поеду в Перу і я-а-ак розбагатію. Аж страшно подумати...

Причому щоразу він закінчував свою розповідь одною й тою ж самою, наче завченою напам'ять фразою:

— А ще мій одноокий старий страшно, нестримно, не соромлячись у вираженнях, хвалив тамтешніх жінок, Максе...

Правду кажучи, саме ці останні слова забили останній цвях у труну нашого з Тьомиком тихого та спокійного життя.

3

...Наступного дня я розбудив Тьомика на світанні.

— Значить, так, друже, — кажу, — сьогодні ти купуєш квитки в один бік до Ліми, а я подбаю про те, щоб переказати твої кошти в який-небудь перуанський банк, аби після прильоту ми зразу могли пустити їх в оборот².

¹ Нуебо сол (нуебо соль, новий соль) — грошова одиниця Перу.

² Великі суми готівки вивозити за кордон заборонено.

Артем потягнувся, скочив з ліжка і награно виструнчився переді мною.

— Єсть купити квитки до Ліми! — хвацько відрубав напарник. — На коли?

— Чим раніше, тим краще, чувак. Але на завтра не бери. Краще на післязавтра, бо, хтозна, переказ наших коштів за океан може затягтися.

— Єсть брати квитки до... е-е-е... до Ліми не раніше, ніж на післязавтра!

Потому ми розбрелись по квартирі: Тьомик посунув до ванної чистити зуби, а я готував документи для переказу коштів за океан...

З часу нашого походу на Мексику Тьомик практично не змінився — такий же ставний, високий, широкоплечий і дурний. Кілька місяців тому він собі запустив довге волосся, сказав, що нині так модно. А вже через кілька тижнів зробився кудлатий, уподібнившись до білобрисого й синьоокого спанієля. Певна річ, Тьомик щоразу ображався, коли я порівнював його з собакою, і сердито белькотав, що я нічого не тямлю у моді, що він насправді схожий не на спанієля, а на Курта Кобейна, вокаліста «Нірвани». Я тоді спеціально в «Google» поліз подивитися, що то за Кобейн такий... Відтоді для мене, що Тьомик, що Курт Кобейн — обидва спанієлі.

Кілька разів я намагався примусити друзяку зістригти його закошлану стріху. А то він ще, бува, рвані джинси напне, дитячі кеди узує, і дивишся, аж серце стає — не чоловік, а якийсь панк-рокер, чесне слово, — соромно на вулицю з ним вийти. Одного разу я навіть пригрозив, що поголю Тьомика налісо вві сні. Щоправда, тоді мій напарник не на жарт рознервувався, сказавши, що хай тільки спробую — він вижене мене на хрін зі стокгольмської квартири. Я стулив пельку і заспокоївся.

Я теж не дуже змінився після повернення з Мексики. Дещо роздобрів (себто не став більш чуйним чи лагідним, а роздав-

ся трохи вшир — так би мовити, став соліднішим) і почав стригтися дуже коротко. Декотрі заздрісники пов'язали таку різку зміну зачіски з тим, що в мене почалось раннє облісіння, проте ви не вірте цим жовчним пасквілянтам і при нагоді можете сміливо натовкти їм писки — хай знають, як чесну людину оббрівувати. Обчикрижившись коротко, наче призовник перед армією, я подумав, що моєму обличчю тепер явно не вистачає рослинності, а тому завів собі коротку борідку. Вона хоч трохи компенсувала те, чого не вистачало голові (я маю на увазі волосся...).

Густа й рівна мексиканська засмага ще й досі не зійшла, через що все вкупі — чорна цапина борідка, лисувата голова з акуратно обкантованими бакенбардами та смаглявий колір обличчя — робило мене схожим на крутого італійського мафіозі.

...За півдня ми впорались з усім: Тьомик роздобув квитки, а я владнав фінансові справи. (Менеджер у банку «Nordea» допоміг мені підібрати надійний перуанський банк, після чого здійснив трансакцію. Відтак нам лишалось тільки прибути до Ліми, пред'явити паспорти і отримати гроші на руки.) Насамкінець ми з напарником, щасливі, наче поросята, які щойно натрусили з дуба жолудів, помарширували в один з найкращих барів Gamla stan¹ і набралися заледве не до втрати пульсу.

4

...Хтось делікатно посмикав мене за рукав сорочки. Слабкий вогник свідомості миттю спалахнув у глибочії зачмеленого мозку — я помалу прокидався.

Перше, що пригадую, — це те, як у вуха потужним потоком влився монотонний, набридливий гул. Однак самопочуття було настільки паскудним, що розплющувати очі, аби ді-

¹ Gamla stan (швед. «Старе місто») — історичний центр шведської столиці.